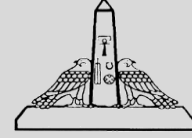

كلية الآداب

حوليات آداب عين شمس المجلد ٤٦ (عدد يناير – مارس ٢٠١٨)

<http://www.aafu.journals.ekb.eg>

(دورية علمية محكمة)

جامعة عين شمس

" المنخوليا عند ناحوم سوكلوف "

جمعه محسن تركي *

جامعة بغداد/كلية اللغات/ قسم اللغة العبرية

المستخلص

الملخص لقد توصل الباحث الى عدة أدلة مهمة في حقيقة معاناة الشاعر والكاتب ناحوم سوكلوف التي أثرت بشكل واضح على نتاجاته الأدبية. أن معظم أشعار سوكلوف لا تخلوا من الالفاظ التي تشير الى وضع حالته النفسية الداخلية ومنها التذمر ، والشكوى، والتهمك ،ومهاجمة الذات ، ومهاجمة ما حوله . ويذم حياته والظروف والطبيعة التي نشأ فيها. لقد قال لنا أنه يريد تغيير حياته. لقد كان لسفره المفتاح لتغيير وضعه، من أجل أن يحقق أفكاره الخاصة ، وتغيير حياة اليهود بشكل عام . وبالرغم من معاناته النفسية الشديدة لكنه أستطاع ونجح في توظيف اللغة العبرية البليغة في إيصال فكرته الرئيسية وهي التغيير. يسيطر على الابداع الشعري العبري الحديث الفردية والحيرة. ويميل الشاعر الى الاشعار القصيرة والطويلة التي تصاغ في أسلوب لغوي عالي. ويهتم معظم الجمهور اليهودي بشراء دواوين الشعر من مختلف الفترات والفئات العمرية وبكميات كبيرة. ويشمل الابداع الشعري العبري الحديث الان مختلف الفئات العمرية والأنغام والإيقاعات والاوزان. لقد كان لإبداعه الإعلامي دورا هاما في نشر أفكاره السياسية والاجتماعية وقد نجح سوكلوف في توظيف تلك الاشعار المختلفة من أجل أهدافه المختلفة. يتسم أسلوبه بالانضباط في التعبير عن الحزن الذي يشعر به كل انسان يعي بان الموت هو امر محتوم بعيدا عن الرومانسية.

המלנכוליה אצל נחום סוקולוב

ג'ומעה מוחסן טורקי
האוניברסיטה של בגדאד
פקולטת השפות/ מחלקת השפה העברית
הקדמה

החוקר יחקור כמה שירים נבחרים מעבודות שונות של המשורר נחום סוקולוב. החוקר יציג גם צורה פשוטה של המשורר ושל חייו, מבוסס על מקורות שונים. גם הבהיר את האמתיות של עבודתו ואת אהבתו לעיתונות, ותפקידו בהקמת שמות של בירת ישראל (תל אביב). החוקר פונה להצגת את הסגנון הספרותי ועיתונאי של המשורר. ולהבהיר את פעילותו בהקמת מדינת (ישראל). ומצגת קצרה על תולדות השירה העברית המודרנית. לאחר מכן הגדיר בקצרה את המלנכוליה ואת השפעתה על היצירות הפואטית של סוקולוב. החוקר מסתיים בניחוח של שלושה טקסטים פואטיים. השירים נבחרו מתוך כמה יצירות שונות של המשורר. להבהיר את השפעת המלנכוליה על שיריו הנבחרים. באמצעות שלושה טקסטים פואטיים, הן המלנכוליה 'Idee' הגיון. ואחר כך התוצאות ולבסוף הביבליוגרפיה של המקורות.

נחום סוקולוב 1859-1936.

פרק א'.

נחום סוקולוב משורר, סופר, עיתונאי ומנהיג ציוני. נולד בווישגורוד (פולין) . בן למשפחת למדנים. מ-1865 ישבה משפחתו בפלוצק. מוצאה מקראקו 'מגזע הגאון ר' נתן שפירא. מחבר הספר "מגלה עמוקות". בשנת 1865 העתיק אביו את מקום – מגוריו לפלוצק, רבה נתחנך נחום סוקולוב, גדל ולמד ש"ס* (הששה ספרים של המשנה והתלמוד) (דוד שגיב, מלון עברי – ערבי לשפה העברית בת-זמננו, כרך שלישי, 1985, עמ' 1399) ופוסקים ימוניטין יצאו לו כלמדן מופלג וכבקי בכל מקצועות היהדות. הוא רכש לו גם הרבה ידעות בלימודים כלליים ובלשונות זרות. הוא השיאו אשה ממקוב, ובעיירה שקטה זו, בהיותו סמוך של שולחן חותנו, הוסיף סוקולוב להשתלם במדעים ובלשונות. הוא היה מתמיד גדול מהיר תפיסה ו"בור סוד שאינו מאבד טיפה". הדברים היו שמורים בזכרוננו לא רק בתכנם אלא גם בסגנונם ומכאן עשירות סגנונו העמוס ניבים ומבטאים מכל גנזי שפתנו והמנומר עד מאד. ברבות ימיו לתלמוד-תורה. השתלמות השכלתית וידיעת העולם נעשה (נ"ס)* (נחום סוקולוב – ד.שעיבן محمد سلام, قاموس المختصرات العبرية، جامعة الأزهر، القاهرة، 1985، ص 285) למין "אנציקלופדיה" מלאה וגדושה תורה וחכמה מדע וספרות, לשונות אירופה, נסיונות חיים וכו'... כשפסקו מזונתיו על שולחן חותנו שימש נ"ס זמן ידוע במשרת מזכיר הקונסוליה הספרדית, אח"כ עסק במסחר, אך לבו נמשך אחרי העתונאות. משיכה זו נתגלתה בו עוד בצעירותו. בשנה החמש-עשרה לחייו החל הוא

עצמו לערוך עתונים בכתב-ידו הנאה ולשלחם לבני-עירו, ובן-שש-עשרה היה כשנתפרסמו לראשונה דבריו ב"המגיד" בשם "לתורה ולתעודה", בן-שבע-עשרה פרסם ב"הצפירה" מכתב מפלוצק, בן-עשרים נתמנה לעוזרה הראשי של מערכת "הצפירה" עבר לורשה והשתקע בה. סוקולוב כתב בשמונה לשונות, וביחוד הרבה להשתתף בעתון הפולני-יהודי "איזראעליטא" שהיה זמן-מה גם עורכו. (אהרון בן-אור, **תולדות הספרות העברית החדשה, ברק שני, הוצאת "יזרעאל", תל-אביב, 1972, עמ' 65-66**). בנעוריו יצאו לו מוניטין כעילוי ושקדן בלימודי התלמוד. בן 18 עבר לבית חותנו במאקוב. שם שקד גם על השכלתו הכללית. עוד קודם שמלאו לו עשרים שנה נדפסו מאמריו בעיתונות העברית. נחום ט' סוקולוב (בכתיב יידי: סאקאלאו; הנשיא החמישי של ההסתדרות הציונית העולמית, משורר ומחלוצי העיתונות העברית) **(שאנן, אברהם, מלון הספרות העברית החדשה העברית והכללית, יהושע אורנשטיין, הוצאת "יבנה" תל-אביב, 1968, עמ' 528.**

בעל טור:

משנת 1884 היה כותב ובעל טור בעיתון העברי "הצפירה" בוורשה ולאחר מכן שימש כעורך וכבעלים של העיתון, שבין קוראיו נמנו יהודים משכילים ודתיים כאחד. בשנת 1902 טבע את השם "תל - אביב" שמאוחר יותר נבחר לשמה של העיר העברית הראשונה (Benyehuda.org/sokolov) נחום סוקולוב השתתף בקונגרס הציוני הראשון (תרנ"ז - 1897), שם פגש את בנימין זאב הרצל והיה לתומך נלהב של הציונות המדינית. נחום סוקולוב גייס את "הצפירה" לתמיכה בהרצל ובפעילותו, והיה המתרגם הראשון של ספרו של הרצל - "אלט-נוי לנד" (ארץ ישנה-חדשה), שנקרא בתרגום העברי - "תל אביב". במשך ארבע שנים החליף את ד"ר חיים ויצמן כנשיא ההסתדרות הציונית, ולאחר מכן המשיך לכהן לצדו של ויצמן כנשיא הכבוד שלה. יחד עם ויצמן פעל סוקולוב להשגת הצהרת בלפור; ויצמן פעל בבריטניה, ואילו סוקולוב - בצרפת; שם נפגש עם חברי הממשלה ואף קיבל מכתב תמיכה אוהד משר החוץ הצרפתי. נוסף על פעילותו הציונית והמדינית, ולצד עיסוקו העיתונאי, כתב סוקולוב ספרים רבים במגוון נושאים, ובהם ספר ללימוד אנגלית לדוברי יידיש (תרמ"א - 1881), ספר בגיאוגרפיה פיזית (מצוקי ארץ, 1886) וספר העוסק בתולדות הציונות בשנים 1600 - 1918, המציג את זיקת עם ישראל לארץ ישראל במשך מאות שנים. עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה (1914) עבר ללונדון, ושם גם נפטר בשנת 1936. בשנת 1956 העלתה ממשלת ישראל את עצמותיו ואת עצמות אשתו רגינה לקבורה בהר הרצל בירושלים. בנו, פלוריאן סוקולוב, פרסם ביוגרפיה מקיפה על אביו - "אבי, נחום סוקולוב"

((lexicon.cet.ac.il))

סגנונו הספרותי והעיתונאי:

פרק ב'.

אולם בעיקר נתרכזה עבודתו העיתונאית במשך עשרות שנים בעתון "הצפירה", כאמור. כאן נתגלה לקוראיו כמסביר מצוין. רוב קוראיו היו

מהחסידיים, ביחוד מהצעירים שבהם, והוא דיבר אליהם בשובה ונחת, בהשכל ודעת וידע לשבר את אזנם ולתפוס את לבם. הסברתו היתה רחבה, מקפת וגם עמוקה. הסברתו הבריקה בחריפות שכלית וגם קלעה ללב, זעזעה את נימי – הרגש... סוקולוב היה פיליטוניסטן מצוין, וקוראיו התענגו במיוחד על פיליטוניו, "משבת לשבת" - שיחות חיות "הקופצות מענין לענין, ממחשבה למחשבה, מדור לדור, מעם לעם, מספרות לספרות, והופכות לפסיפס משובץ תיאורי הרגשות נאצלות, ציורים דמיוניים פניני המור ופילוסופיה, כתב סיפורים וציורים ומסות; "נוערי-הנשר" – רומן מחיי בר-כוכבא, "מראות ומעשים", "לוחות ושברי לוחות" ועאלה. במקצוע הבלטריסטיקה הפליא בגמישות כשרונו, בסגולתו להיות "רומנטי שברומנטיים, ריאלי שבריאליים, מודרני שבמודרניים". ביצירתו השירית מצויים קוים ושרטוטים דקים ואמנותיים למכביר, אלא שחסרה לו משמעת ספרותית, סוד הצמצום והארכי-טקטוניקה (הבניה) צבעיו מבריקים, אבל לא מרשימים... עשירותו הרוחנית ופזרנותו המופלגה היו שמורות לו לרעתו. סוקולוב שאב מלוא-חשפניו ממקורות הלשון העברית לכל תקופותיה, אך חסרו ללשונו האחדות והצמצות. המלים הלקוחים מגנזים שונים אינם מתמזגים אצלו לחטיבה אחת, אלא מהווים מין בארוק לשוני, מפואר ומבריק, המציג לראותה את העושר הרב הגנוז באוצותיה של השפה העברית... (אהרון בן-אור, **תולדות הספרות העברית החדשה, עמ' 66**, 67)

פעילותו :

כאשר פורסם ספרו של הרצל "מדינת היהודים" ב-1896, היה סוקולוב בין המתנגדים לרעיון ההתיישבות ב"ארץ ישראל" וראה בכך אשליה. אולם, בשנים של אחר מכך, עבר סוקולוב שינוי בתפיסת עולמו ונעשה בכושר לאחד מתומכיה הנלהבים של התנועה הציונית, כך שב-1906 ביקש ממנו דוד וולפסון לקחת על עצמו את תפקיד המזכיר הכללי של הקונגרס הציוני העולמי. סוקולוב תרגם לעברית את ספרו של "אלטנוילנד" (ישנה ארץ חדשה) ונתן לספר את השם "תל-אביב" שמשמעו: "תל" כסמל להריסות, "אביב" כסמל להתחדשות ושיקום. גם עסק סוקולוב בהבאת הרעיון הציוני לארצות אירופה וארה"ב וזכה בתמיכתם של יהודים ושל לא יהודים (**לקסיקון הספרות העברית החדשה, דף "1"**). סוקולוב היה גורם חשוב שהממשלה האנגלית תחליט לפרסם את "הצהרת בלפור". לאחר מלחמת העולם הראשונה עמד על ראש המשלחת הציונית במהלך "ועידת השלום בפריז" ב-1919. ב-1921 נבחר סוקולוב ליו"ר המנהל הציוני ובמסגרת תפקידו יצא רבות לפגישות עם מנהיגי העולם והציג בפניהם את הרעיון הציוני. בשנת 1935 פינה את מקומו לחיים וויצמן ונטל על עצמו את ניהול מחלקת החינוך של הסוכנות היהודית. (www.herzl.org.il, דף 2).

תולדות השירה העברית המודרנית:

ביחד עם מיתת ר' עמנואל הרומי (1330) לא נפסקה השירה העברית

לחלוטין, אך נמשכה שבלא יודעים, במסתר. הקבלה – זוהי הקרקע שמתחתיה זרם מעין השירה העברית, עד שהגיעה להתפרצות וולקנית אחרי ארבע מאות שנים, במאה הי"ז, אבל גם החוליה הראשונה משלשלת השירה העברית, שנשתלשלה מתחת לקרקע עד זמנו של ר' משה חיים לוצאטו, שאז נתגלתה עוד הפעם לעין. שניהם חיו באיטליה. הראשון הכניס את הסונטות בשירה העברית, והשני שחרר אותה כמעט מכל כבלי הצורות הערביות. ושניהם היו איפוא מחדשים בשירה העברית. (**פרויקט בן-יהודה, תולדות השירה העברית החדשה, דף 4,579**). בשנות החמישים פעל דור המדינה שמרד כנגד שלונסקי ואלתרמן, ובו בין השאר נתן זך, דוד אבידן, יהודה עמיחי ודליה רביקוביץ'. לצד אלה נמשך גם קו של שירה דתית, למן יוסף צבי רימון, דרך זלדה ועד גל השירה הדתית של סוף המאה העשרים. אך מי היה אביה של הספרות החדשה? הדעות בשאלה זו מחולקות. חפרופ. י.קלזנר סובר. שרמח"ל* (רבי מושה חיים לוצטו- משורר במאה ה-18) (**قاموس المختصرات العبرية، ص 270**) המקובל ומשיח –השקר "שייך לתקופת צפת או לתקופת שבתי צבי", ואת תולדות ספרותנו החדשה מוטב להתחיל במנדלסזון. שהיה סמלה ודגלה של תנועת ההשכלה במשך מאה שנה. (**אהרון בן-אור, תולדות הספרות העברית החדשה, כרך ראשון, הוצאת "יזרעאל" בע"מ, תל-אביב, 1966, עמ' 10**), המלנכוליה:

פרק ג'.

מהי מלנכוליה.

מלנכוליה, למעשה, היא אינה הפרעה בפני עצמה, אלא מאפיין ספציפי של סוג מסוים של דיכאון (כלומר, האבחנה הפסיכיאטרית תהיה "דיכאון מג'ורי, עם מאפיין ספציפי של מלנכוליה"). המונח מלנכוליה, בא לתאר חוויה שנבדלת באופן ברור מחוויות דיכאוניות אחרות (למשל, אנשים שחוו מספר אפיזודות דיכאוניות, יכולים לדווח שלמרות שהם מרגישים מה שהם מגדירים כדיכאון, החוויה אינה דומה לחוויה מאפיזודות אחרות).

מלנכוליה; מתייחסת לדיכאון אנדוגני עמוק הכולל תסמונים גופניים נלווים של חוסר תיאבון, ירידה במשקל, נדודי שינה, התעוררות מוקדמת, ירידה בחשק המיני ועיכוב פסיכומוטורי. (**מוניץ חנן, פרקים נבחרים בפסיכיאטריה, מהדורת שישיית עמוד, 243-244**), (www.psychiatry.org)

מלנכוליה הוגדרה כמחלה כבר במאה ה-5 לפנה"ס בכתבי היפוקרטס, ותוארה כ"חוסר תיאבון, דכדוך, נדודי שינה, עצבנות, חוסר מנוחה", ובנוסף נאמר ש"אבל או פחד ממושכים מעוררים מלנכוליה".

השם מלנכוליה מקורו ביוונית (**μελας, melas** "שחור", **χολη, kholé** "מרה"). מלנכוליה (מרה שחורה; מיוונית: **melas** – שחור, **chole** – מרה), או כפי שאלברכט דירר קרא לה **Melencolia-I**, היא אחת משלושת "תחריטי-המאסטר" שיצר דירר בשנת 1514. <http://yeda.eip.co.il> מלנכוליה היא רוח עכורה של אדם מצורותיה הפרעת הדעת, והשתלטות העצב, והדאגה, ולחץ בחזה או העצבת את הלב, ונטייתו לפסימיות, הסיבה היא הפרעות

פסיכולוגיות גם אי-התמתנות בפעילות האנדוקרינית . (י.קוגמן, מלון עברי – ערבי , 1970, עמ' 444), (المنجد في اللغة العربية المعاصرة , ط 2, ص 1351) (שגיב, דוד, מלון עברי- ערבי לשפה העברית בת-זמננו, כרך שני ח-מ תל-אביב 1985 עמ' 970) , (oxford wordpower,p.468) מלנכוליה (באנגלית: Melancholia) היא אחד המאפיינים של דיכאון קליני (major depression) , (מילון לועזי עברי המורחב-מילים , שמות וניבים זרים בעברית כרך ב' מ-ת), (המלון החדש , אברהם אבן-שושן , כרך שלישי י- מ , הוצאת- קרית – ספר , בע'מ' , ירושלים , 1981, עמ 1371)

החוקר אינו מעוניין לכוון ביקורת למשורר עצמו ,או להאריך אותו בחיוב או בשלילה ,אבל כדי להבהיר את מצבו הפסיכולוגי אשר השתקף על יצירותיו הפואטיות שלו אשר תופעה בשירתו והחוקרים קוראים לה " המלנכוליה " . המשורר נחום סוקולוב כתב שירים רבים ובתחומים שונים ,השירה הראשונה אשר נבחר וממנה נביא את המלים, שהשפיעה עליו המלנכוליה היא : כותרת השירה הראשונה היא" המלנכוליה- פרויקט בן-יהודה(-) [Mekancholie benyehuda.org/sokolov/melancholie.html](http://Mekancholie_benyehuda.org/sokolov/melancholie.html) אשר הכותרת שלה נכתבה במלה אנגלית !אך שאר השירה נכתבה בשפה עברית ! כנראה כל השירה שלו היא כעצב וכאב ובכי ואבל של רוחו המיוסרת , בראש ובראשונה הכותרת היא השתקפות לבו הסובל של המשורר על שירתו ,והיא הנושא המרכזי בה .

החריזה החיצונית והפנימית:

השירה מורכבת משני חלקים ,החלק הראשון מורכב משה שורות וכל שני בתים מסתיימים באותיות דומות (אשאפה – שפה /לנגע- הרגע /ויופי- דופי) , (וחבל- החבל / מגרעת – דעת /חזיון – הגיון) , וגם החלק השני מורכב משש שורות . ישנם כמה מונחים של חריזה פנימית למשל : מדוע אזלת כחי , לבי פצוע... אך צללים עוברים , משאון וחזיון... מפתח השירה:

המשורר פותח את שירתו בחלק הראשון בשאלה אחת (מדוע אזלת רוחי..) ,והחלק השני שתי שאלות (ומי קשרני ..מי הושיבני ..) ,אך לא יש אך תגובה לשאלותיו אלה בשירה ! , רק מלות האבל . כל השירה היא ביטוי לסבל באמת .סבל עמוק בתוך נשמתו של המשורר, לכן החוקר נאלץ לפרסם מקצת השירה להוכיח את " המלנכוליה " אשר סובל ממנה :

א

... אֶזְלַת כְּחִי, לְבִי פְּצוּעַ רוּחַ אֶשְׂאָפָה? רוּחִי יִצִּיקֵנִי יְגוּנִי לֹא תוּכַל
... עֲרְבָה לִי כָּל שְׂמֵחָה, כָּל עֵנֶג נֶהְפֵּךְ לְנֶגַע. יֵשׁ בִּי אִמְץ לְטָרֵף נַפְשִׁי
הֵן לִי עֵתָה אֶךְ דָּפִי.

ב

וּמִי קִשְׂרָנִי עָלֵי אֲדָמוֹת בְּעִבּוֹתוֹת וְחָבְלָה? מִי הוֹשִׁיבֵנִי בְּבוֹר בּוֹ שְׁלֹטַת
הַהֶבֶל? כָּל יְקוּם נִתְעַב, וּבְכָל מְקוֹם מִגְרַעַת; וּבְחֻקֵי הַבְּרִיאָה לֹא אֶרְאֶה כָּל
דַּעַת; אֶךְ צִלְלִים עוֹבְרִים, מִשְׁאוֹן וְחִזְיוֹן, וְהַכֵּל יַעוֹף לְפָנַי כְּחִלּוֹם וְהַגְּיוֹן.

ראה לעיל.

תבניות חזרות:

כל המלים של השירה ברורות ומובנות ושליליות. הוא משתמש בסגנון חזרות למשל: "לא תוכל, לא אראה, כל שפה, כל שמחה, כל ענג, וכל אשר, וכל יקר, כל יקום, ובכל מקום, כל דעת, והכל יעוף, ערבה לי, נראה לי, יקר לי, הן לי". (ראה לעיל) המשורר הוא המדבר בגוף הראשון כגון: אֶזְלַת כָּחִי , לְבִי פְּצוּעַ, רוּחִי יִצְיָקְנִי וְאֶת יְגוֹנִי, עֶרְבָה לִי, נִרְאָה לִי, וְכָל יָקָר לִי מֵאֵז – הֵן לִי, וּמִי הַקְּשָׁרְנִי, מִי הוֹשִׁיבֵנִי, לֹא אֶרְאֶה, וְהַכֵּל יֵעוֹף לְפָנַי. (ראה לעיל) כל היצירה כנראה היא שיחה בין המשורר לעצמו בלבד. גם הוא משתמש בקונוטציה מקראית למשל: (יִצְיָקְנִי , יִקְשָׁרְנִי, הוֹשִׁיבֵנִי..) משום ההשפעה הדתית עליו. גם הוא מדבר ומתאר את (כוחו, לבו, רוחו, יגונו, שמחה, עונגו, נגע, נפשו, יופי, דופי, ההבל, חולם, והגיון). (ראה לעיל)

זמן השירה:

זמן השירה מחולק למספר פעמים בשביל הזמן כגון: -זמן עתיד, למשל: רוחי יציקני – יציקני – הוא מונח מקראי. תוכל לתאר, נראה לי יעוף ... זמן עבר: לדוגמה – קשרני. השירה השנייה. ראה לעיל. פרק ד'.

הכותרת של השירה השנייה היא " Idee "

(benyehuda.org/sokolov/idee) פרויקט בן-יהודה) לפרטים. Collins), גדולה " כתב אותה בשפה צרפתית משום השפעת התרבות הצרפתית עליו כנראה! המובן של המלה הוא באנגלית – idea - בעברית הוא "רעיון" כדי להבהיר את נקודת מבט שלו בשירה זו! אשר מתמקדת על "התבל והאדם והמוות והטבע" הוא רואה בדרך השוואת התבל בהיותו רחוב וגדול ויש בו אנשים שונים, גם הנפש של אדם היא "אין לה חקר לתכונותיה" והוא מתאר את הנפש של בני אדם "כאופן תניע גוש- ארץ" וממשיך בפילוסופיה שלו על החיים ואיך "עד אשר יכלהו מות, יבואהו קרץ" אז ישכב ונגדעה קרנו הרמה! ואין לחזור אל פני האדמה. יש קשר ברור בין הכותרת של שירתו לבין הנושא המרכזי בשיר. גם הוא מדבר בגוף הראשון, ובסוף שירתו הוא עונה על שאלתו בראשיתה של השירה, כי כל האנשים "ואל מנוחתו נחבאו ישוב ונחבא באדמה". אפשר למצוא כמה מונחים הראה לנו את המצב הפסיכולוגי הקשה שלו, ולהבהיר את האבל וכהאב כגון: מות, קרץ, ישכב ונגדעה קרנו הרמה, ואל מנוחתו ישוב ונחבא באדמה, על קברו יכסה שלג וקרח, וחולש על הבריאה, ועם רמשים ושקצים יתרועע.... ראה לעיל.

הלשון של המשורר:

הוא לשון גבוהה ביותר, ומשתמש בשפה עברית ברורה, ובסגנון פילוסופי פשוט בתחומי השפה, והרעיון, והוא הצליח להעביר את הרעיון המרכזי. המשורר משתמש גם בסגנון הנרדפות כגון: רמשים... ושקצים, שושן... ופרח, ויש נרדפות כדי לאשר את הרעיון שלו בשיר. ראה לעיל.

החריזה החיצונית והפנימית:

השירה מורכבת מעשרה שורות, אינן ארוכות מדי! כל שני בתים מסתיימים באותיות דומות כגון: "אנשיה, לתכונותיה /ארץ, קרץ/, הרמה, באדמה/ יוקרה, ופרח /יתנועע, יתרועע". גם יש בשירה החריזה הפנימית למשל: יכלהו, יבואהו... כנראה הוא משתמש בקונטציה מקראית, משום ההשפעה הדתית שלו. באופן כללי המשורר עדיין חי בצער ובעצב בגלל הנסיבות שחלו בו בחייו הפרטיים והציבוריים כיהודי, בעולם הגדול, אבל הוא לא מרגיש בטוח טוב יותר. **ראה לעיל.**

זמן השירה:

נוסח הזמן בשיר זה הוא העתיד כדוגמה: **תניע, יכלהו, יבואהו, ישכב, ישוב, נחבא, יכסה, יעטרהו, יתנועע, יתרועע...** זמן הפעלים מצביע על רצון המשורר ליצור שינויים רצויים על ידי העתיד! משום שהוא אינו יכול להשיג זאת בעצמו כי הוא חלש מאוד בגלל המלנכוליה והפזורה האינטלקטואלית. סוקולוב עדיין סובל, הוא נע משיר לשיר, משירתו הראשונה "המלנכוליה" עד השירה השנייה "Idee". **ראה לעיל.**

פרק ה'.

עד שהגענו **לשירה השלישית** שנבחרה. אשר קרא לה השם "הגיון") פרויקט בן-יהודה . <http://benyehuda.org/sokolov/Immaginacya> . להבהיר לנו עד כמה הוא חווה כאב ודיכאון קשים. והחושך שנשא במוחו לאורך כל חייו, גם הוא הצליח להשתמש בשפה העברית להביע את הרגשות הפנימיים והחיצוניים שהשפיעו עליו. המשורר גם פתח את שירתו בשאלה "אם אשים", כפי שעשה עם שירתו הראשונה "מדוע?", ו השנייה "מה?", כל האותיות האלה לדעת ההיגיון מאחרי הכאב המלווה לאורך חייו! המדבר בשיר הוא המשורר בגוף הראשון כגון: **אם אשים אל-לבי... /אני ביד גורלי.../להטילני.../ ולהפילני.../ עתה יחשיך אורי...וכי.** המונחים המצביעים על המצב הנפשי של המשורר, אשר אנו יכולים לאשר שהוא עדיין במצב של דיכאון עמוק.. ככדור צנפה אני גורלי לטלטלה-גבר.../להטילני גבוהה גבוהה.../ אקלל את יומי ואזעם בכל החיים.../הה גורלי.../ עתה יחשיך אורי, שמשי נחבאה.../ פרידתי עלי תכאב ונגד פני רעה.../ וכן לנוסע הביתה, הה ה' חנני... **ראה לעיל.**

החריזה החיצונית והפנימית:

השירה מורכבת משני חלקים. החלק הראשון מורכב משש שורות ארוכות. החריזה החיצונית בחלק הראשון מסתיימת באותיות: "ם" או "ר" למשל: השורה הראשונה מסתיימת במילת **נפלאים** / השורה השנייה מסתיימת ב: **גבר**, השלוש ה' ב'; **פלאים**, השורה רביעית מסתיימת: **שבר**, השורה החמישית ב: **החיים**, השורה השישית ב: **כמים**. החלק השני, ארבעת השורות הראשונות מסתיימות באות "ה" למשל: **נחבאה** / **רעה** / **כלהבה** / **שבה**. ולבסוף, שתי השורות האחרונות מסתיימות באות "י" כגון: **תואכלני** / **חנני**. החריזה הפנימית: **אני...גורלי.../הטילני...הפילני/ צווחה...רוחה/**

יומי...גורלי... כמוני/ אורי...שמי /...עלי ..פני / ..ראשי.. דמי/.. בי..
נפשי... וכי. ראה לעיל .

זמן השירה:

השירה מכילה כמה פעלים בזמנים שונים, נכתבה על ידי המשורר לקבוע את מועד שירו, למשל: אשים / אראה / אקלל / אזעם / יחשך / נחבאה / תכאב / יעברו / אשכח / נדעכה / כל אלה הפעלים מזן העתיד בלבד. שאר הפעלים הם מן זמן העבר מהשפעת המקרא כגון: הטילני / הפילני / השביעני / תואכלני ..

ולבסוף המשורר הצליח להשתמש בשפה עברית גבוה כדי להבהיר את נקודת המבט שלו, גם הוא השתמש הרבה בזמן העתיד, ועבר בשירתו. גם הוא השתמש בסגנון הנרדפות למשל: הטילני...הפילני .. ומשתמש בסגנון חזרה למטרת אישור את הרעיון שלו בשירתו. ראה לעיל .

Abstract

Melancholia at Nahum Sokolov

By Jumaah Mohsin Turki

The researcher has reached several important evidence in the fact of the suffering of the poet and writer and Nahum Sokolov, which clearly affected his literary output. Most of the poems Sokolov, did not abandon the words that indicate the state of internal psychological state, including grumbling, complaining, sarcastic, and attack the self, and attack And the nature in which he grew up, to tell us that he wants to change his life.

so that his travel has the key to change his situation, in order to achieve his own ideas, and change the life of the Jews in general.

despite his severe psychological suffering but managed and succeeded in employing language Hebrew eloquent in conveying his idea. The main change. Individuality and perplexity dominate the Modern Hebrew poetic creativity. The poet tends to short and long poems formulated in a high linguistic style. Most of the Jewish public is interested in buying poetry books from different periods and age groups in large quantities.

Modern Hebrew poetic creativity now includes different age groups, melodies, rhythms and poetic weights. His media creativity has played an important role in spreading his political and social ideas.

Sokolov succeeded in employing these different notices for his various purposes. His style is disciplined in expressing sorrow. Which is felt by every human being who is aware that death is inevitable away from romance..

ביבליוגרפיה

המקורות העברית.

- 1- דוד שגיב, מלון עברי-ערבי לשפה העברית בת-זמננו, כרך שלישי, 1985, עמ' 1399
- 2- אהרון בן-אור, תולדות הספרות העברית החדשה, ברק שני, הוצאת "יזרעאל", תל-אביב, 1972, עמ' 65-66
- 3- שאנן אברהם, מלון הספרות העברית החדשה העברית והכללית, יהושע אורנשטיין, הוצאת "יבנה" תל-אביב, 1968, עמ' 528.

- 4- אהרון בן-אור, תולדות הספרות העברית החדשה, עמ' 66, 67
 5- אהרון בן-אור, תולדות הספרות העברית החדשה, כרך ראשון, הוצאת "זרעאל" בע"מ, תל-אביב, 1966, עמ' 10
 6- מוניץ חנן, פרקים נבחרים בפסיכיאטריה, מהדורת שישית, עמוד 243-244
 7- י. קוגמן, מלון עברי-ערבי, 1970, עמ' 444
 8- שגיב, דוד, מלון עברי-ערבי לשפה העברית בת-זמננו, כרך שני ח-מ תל-אביב 1985 עמ' 970
 9- מילון לועזי עברי המורחב, מילים, שמות וניבים זרים בעברית כרך ב:מ-ת
 10- המלון החדש, אברהם אבן-שושן, כרך שלישי י-מ, הוצאת-קרית-ספר, בע"מ, ירושלים, 1981, עמ' 1371

המקורות הערבית

- 1- נחום סוקולוב - د. شعبان محمد سلام, قاموس المختصرات العبرية, جامعة الازهر, القاهرة 1985, ص 285
 2- قاموس المختصرات العبرية, ص 270
 3- المنجد في اللغة العربية المعاصرة, ط 2, ص 1308

אתרי אינטרנט

- 1- Benyehuda.org/sokolov
 2- אבי, נחום סוקולוב" lexicon.cet.ac.il
 3- לקסיקון הספרות העברית החדשה, דף" 1
 4- (www.herzl.org.il) 2 דף
 5- (פרויקט בן-יהודה, תולדות השירה העברית החדשה) דף 4,5
 6- www.psychiatry.org.i
 7- <http://yeda.eip.co.il>
 8- Mekancholie benyehuda.org/sokolov/melancholie.htm
 9- benyehuda.org/sokolov/idee
 10- פרויקט בן-יהודה.
<http://benyehuda.org/sokolov/Immaginacya>

מקורות באנגלית

- 1- major depression
 2- oxford wordpower.p.468
 3- Collins English Dictionary

המלנכוליה אצל נחום סוקולוב

החוקר הגיע לכמה מסקנות חשובות רבות לסבלנות של המשורר והסופר נחום סוקולוב, שהשפיעו בצורה ברורה על יצירתו הספרותית. רוב השירים של סוקולוב לא וויתרו על הביטויים אשר מתייחסים למצבו הפסיכולוגי הפנימי, אשר כולל את רטנות, מתלוננות, סרקסטיות, והתקפת את עצמו, והתקפת את הטבע אשר בו גדל, כדי לומר לנו שהוא רוצה לשנות את חייו. לכן היה לנסיעתו את המפתח לשנות את מצבו, על מנת להשיג את הרעיונות שלו, ולשנות את חייהם של היהודים בכלל, למרות את הסבל הנפשי הקשה שלו, אך הוא הצליח, והצליח לגייס את הרטוריקה של השפה העברית להעביר את הרעיון העיקרי שלו אשר הוא השינוי. היצירה הפואטית העברית החדשה נשלטת על ידי אינדיווידואליות ותמיהה. המשורר נוטה לשירים קצרים וארוכים המתגבשים בסגנון הלשוני הגבוה. היצירה הפואטית העברית המודרנית כוללת עכשיו, קבוצות גיל שונות, מנגינות, מקצבים ומשקלים פואטיים.

יצירתו התקשורתית מילאה את תפקיד חשוב בהפצת את רעיונותיו הפוליטיים והחברתיים.
סוקולוב הצליח להשתמש בשירותיו השונות אלה למטרותיו השונות.
הסגנון שלו הוא ממושמע בהבעת הצער שלו, אשר מורגש כל בני אדם שמודע כי המוות הוא בלתי נמנע רחוק מהרומנטיקה.